

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE IOSMANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Blajerul

ca „Universității”

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Chestia studențească.

— O problemă din cele mai importante. —

Avem patru universități, cari se ridică ca patru coroane prețioase deasupra tuturor școlilor primare, medii, secundare și profesionale, de prin satele și orașele țării noastre. Menirea lor e, ca, strălucind în lumina adevărului și în flacăra iubirii curate, să ducă mângâieri și fericire în fiecare colțșor al patriei române, chemată a fi mama bună și ocrotitoarea tuturor. Aceste înalte instituțiuni au să fie socotite atât din partea profesorilor, cât și a studenților și a societății ca tot atâtea altare curate, de pe cari să se ridice neîncetat fumul de tămâie binemirosoasă a celor mai alese virtuți morale, patriotice și sociale, trebuind să atingă ele în cea mai mare măsură scopul principal până și al celei mai modeste școli: formarea caracterelor frumoase.

În aceste pepiniere de înaltă știință și cultură se formează viitorul țării, tineretul. Aici se întăresc și se luminează nădejile zilei de mâine, aducătoare de mai mult bine și de mai mare siguranță. Din motivul acesta statul are marea datorie de-a se îngriji cu cel mai sincer devotament, de prosperitatea acestor instituții, oferindu-le toate condițiunile reclamate de progresul care cu dreptul se poate aștepta de la ele.

În anul școlar trecut universitățile noastre (plus câteva alte institute superioare de învățământ) și-au deschis porțile pentru aproape 18,000 tineri studenți, cari constituie bucuria și mândria noastră, cum și cea mai tare și mai bună nădejde a viitorului neamului nostru.

Să ne dăm sama ce pot realiza într'un an de zile 18000 tineri viguroși, dornici de muncă, conștiențioși și disciplinați! Munca din un an de acestora reprezintă rezultatele, la cari ar atinge un om voinic și harnic în 18,000 ani, dacă i-ar fi dat să trăiască atâta un bărbat cu toate puterile sufletești și trupești! Studenții noștri însă aproape un an întreg n'au muncit în propriul lor câmp de activitate. Circa 18000 tineri tinere au stat oprite, mai multe luni de zile, în drumul ce duce la ținta lor mai apropiată: la câștigarea capitalului intelectual și moral, cu care să se prezinte în viață, luptându-se pentru tot ce e nobil, frumos și bine. Atâtea energii prețioase, seose din exercițiul slujbei lor chiar și numai pe o singură zi, prezintă daune incalculabile, — dar în atâta amar de vreme cât au stat închise toate universitățile!

Universitarii creștini, cari în marea lor majoritate au fost și sunt necesități ca pe lângă studiu serios și istovitor, să-și câștige cu trudă și mijloacele de traiu, fiind ei în deplină cunoștință a condițiilor dificile de viață a lor, cum și a împrejurărilor favorabile în cari își fac pregătirea universitară studenții evrei, — au ridicat cu toții, cerând insistent „numerus clausus” pentru evrei, și cadavre evrești pen-

tru studiu la facultatea de medicină, o mai mare sollicitudine din partea statului pentru studenții mizeri creștini și altele.

Fazele acestei chestiuni, care a provocat daune mari prin sistarea muncii în universitățile noastre vreme de mai multe luni, sunt cunoscute. Oricât am pierdut însă pe urma nefuncționării în anul trecut a celor mai multe institute de învățământ, pentru cele întâmplate nu căutăm nici vinovații, nici nu formulăm cap de acuză contra cuiva. Ar fi inutil acum. Dar ne expimăm dorința, ca asigurările dlui ministru al instrucțiunii publice, facute mai zilele trecute în Iași privitor la anul școlar viitor, să se împlinească, deschizându-se cursurile universitare la 1 Octombrie în condițiuni — cum așteaptă toți iubitorii de patrie — prielnice și pentru munca normală și nestânjenită a miilor de studenți creștini, de cari țara are neîncunjurată trebuință, cari sunt incapabili să facă față cheltuielilor reclamate de școala înaltă, cum le pot face studenții evrei, ai căror părinți au acaparat întreprinderile mari, bursa, comerțul și industria, iar pentru puținii studenți săraci de ai lor au spiritul de solidaritate, oferindu-le ajutoare materiale pentru că fără multe și grele griji materiale să-și poată vedea de studiu în patrie și în străinătate.

A pretinde dela stat și dela societate să ajute mai întâi și mai mult pe cel mai mizer, și de multe ori înșelat, e just și moral. E o mare datorie patriotică a îngriji de studenții fără mijloace materiale, dar totdeauna gata a jertfi nu numai roadele muncii lor, ci și viața pentru binele țării. Cel mai prețios ajutor pentru studențimea săracă e căminul bine condus, unde superiorul, socotindu-se de un frate mai mare, de un părinte iubitor, se nizește ca studentul să învețe nu numai carte, ci înainte de toate omenie, fiindcă, fără a fi om cum se cade, știința mai mult strică, decât folosește; fără o primenire sufletească, fără de formarea de caractere alese nu se poate clădi nimic trainic nici în viața statelor. Cum însă nu numai superiorul ori profesorul, ci și alți mulți factori acționează puternic asupra educației, cu toții avem o mare datorie națională să curățim atmosfera în care să desvoltă studențimea. Prin cuvânt, prin scris, prin instituții și mai ales prin o frumoasă viață să îngrijim mediul în care are să crească studențimea aici. Ce sentimente bune, frumoase și nobile s'ar putea desvolta în inima tineretului, dacă conducătorii de azi i-am oferi condițiuni anormale de viață, o atmosferă imposibilă, dacă generația crescută în idealism, în suferințe și lupte, am decădea, transformându-ne în o generație vanitoasă, venală și coruptă? Apoi, să nu uităm, că atmosfera în adevăr prielnică pentru formarea caracterelor distinse e numai cea saturată de învățătura și morala lui Hristos.

Când reclamăm acestea pentru studențimea creștină, nu putem aproba nici o măsură, care se cere și s'ar putea pune în calea progresului și a desvoltării studenților evrei — și numai pen-

tru motivul, că aplicându-se un astfel de sistem tot noi am pierde, iar ei ar câștiga și mai mult. Spiritul nu se poate încătușa! Ce ne-ar putea folosi atunci închiderea porților universității înaintea unui procent de tineri evrei, dacă din banul poporului nostru se umplu buzunarele părinților acelora, dându-le posibilitatea de a-și trimite fii în străinătate, unde dublându-și dilingința ar face chiar progrese mai mari decât acasă.

Adevărată și reală politică în viața națională n'o formează nici violențele și nici un fel de nedreptate și mai puțin vorbele, oricât de tari și oricât de frumoase ar fi ele, ci munca continuă și conștientă, cum și jertfele curate. Numai prin acestea se consolidează forțele spirituale și se garantează biruința în viața unui neam. În direcția aceasta studențimea poate fi un element foarte valoros, cum de altfel a fost deatâtea ori și în trecut și avem adâncă convingere, că pentru a evita catastrofa, ce poate urma din criza morală prin care trecem, tinerimea noastră va lucra și în viitorul apropiat cu toată însuflețirea și cu tot devotamentul de care este capabilă.

Un câmp de activitate nobilă, extrașcolară, pentru studențime e scoaterea poporului din cârciume, unde acesta se prosteste, se strică și sărăcește, înavușind pe aceia mai ales, pe cari i-ar scoate din școala școlilor, din universitate. Organizată această oaste puternică contra unui real flagel național ca alcoolismul, cu siguranță își va impune voința de a nu se mai servi beuturi spirituoase în Dumineci și sărbători, în nici o cârciumă din țară, de a se reduce numărul debitelor de beuturi alcoolice, sporite în mod inspăimântător după războiu și de a îndruma poporul spre plăceri și bucurii adevărate, cari se câștigă din predici în biserică, din ascultarea prelegerilor la întrunirile populare, din ziare și cărți bune, cum și din conversații particulare cu prietini buni. Când ne gândim la numărul mare al studenților devotați unui ideal și la cortelul de mizerii de pe urma necumpătului la noi, ne putem face numai o slabă idee de marele bine, care va întovărăși o astfel de activitate cinstită, desvoltată înainte de toate în mijlocul studențimei.

Strigăm din pline plumăni contra speculanților, contra mituitorilor și a mituiților, cari ne fac de rușine și de răs țara și ne îngreunează zi cu zi viața, despre cari se susține, că sunt, dar cari se văd rar și se pedepsese și mai rar Studenții ar putea vindeca și boala aceasta nu prin serviciu de spionaj, ci demascând cazurile cunoscute și pretinzând pedepsirea exemplară a făptuitorilor, ori chiar prin boicot.

Implinindu-și statul și societatea datoria față de studenții mizeri, iar studenții noștri muncind cu toții fără sgomot pentru sprijinirea în bine și pentru luminarea poporului, nimenea nu va avea motiv de a se teme de elementul evreu și a cere pentru acela un tratament particular, fiindcă oricine, fără osebite de origine,

de limbă, de rang și ocupațiuni, trebuie stimat pentru că-i om. Acesta-i postulatul creștinismului și al civilizației, care nu se poate nesocoti de aimeni fără urmările cele mai grele. Senior.

O nouă alarmă. În numărul din 31 August al „Universului“ din București cineva se ocupă la loc de frunte cu „Politica Vaticanului în Europa centrală și orientală“.

Măncând dela constatarea, că această politică, cunoscută sub numele de „apropierea celor două rituri din occident de câțiva ani foarte activă în părțile noastre, autorul stăruie mai pe larg asupra alor trei evenimente de importanță covârșitoare asupra politicii de această natură a Vaticanului. Ele sunt dispariția Austro-Ungariei, prăbușirea Rusiei țariste, și noua Turcie naționalistă. Prima a însemnat o mare lovitură pentru puterea politică a catolicismului, în schimb însă a doua și a treia constituie — „prin slăbirea până la distrugere a prestigiului autorităților supreme bisericesti ortodoxe din Constantinopol și Moscova“ — o compensație foarte însemnată. Analizând apoi posibilitățile de validitate a politicii Vaticanului în Europa centrală și orientală, autorul găsește, că „o politică religioasă internațională nu surăde popoarelor creștine din Orient“, fiindcă „Orientul s'a manifestat pe teren religios totdeauna în sens național. „Cu toate acestea — încheie autorul — noua directivă a politicii religioase a Vaticanului merită atențiune și supraveghere (!)“

Articolul e bine scris, și pentru tonul calm și obiectiv, în care e ținut, merită toată atențiunea, iar „Universul“ a făcut foarte bine, că i-a dat importanța unui editorial. Ceeace nu înțelegem este numai îngrijorarea cuprinsă în ultimele șire citate mai sus, care nu se motivează cu nici un cuvânt.

O socotim deci ca o alarmă absolut inutilă și până nu ni-se spune pentru ce ar trebui — mai ales la noi — supraveghiată o asemenea acțiune a Vaticanului, nu găsim a fi necesar să ne ocupăm mai pe larg de această îngrijorare.

Când motivele ni-se vor da, o să ne mai spunem și noi cuvântul.

„Astra“ la Timișoara.

— A 62-a adunare generală a Asociațiunii. —

După frământările și dibuirile anilor din urmă, sufletul Ardealului începe a-și regăsi alvia adevărată. Se smulge pe încetul din frigurile patimilor mărunte, trece biruitor peste boala materialismului ce încercase să-l robească și se aprinde iarăși pentru ideal și lumină. Dovadă entusiastele serbări din Timișoara.

În 28—29 August s'a ținut aici, în inima Banatului îndurerat, a 62-a adunare generală a Asociațiunii într'un aer de sărbătoare națională pe care îl aveau aceste adunări înainte de război. Mii de intelectuali au alergat la Timișoara din toate unghiurile, cu jertfa timpului, a banului și oboselii. În furnicarul orașului industrial, cu proporții de capitală, mulțimea lor împrăștiată nu bate la ochi. Dar marea de capete întrunită la prima ședință festivă, ținută în teatrul de vară al „Berăriei“ după frumoasele servicii bisericesti din ambele biserici, a dovedit că tot ce are Ardealul mai bun, dela Maramurăș și Sătmar până la Orșova, și-a dat întâlnire la Timișoara, cu gândul și dorul de-a contribui la marea operă de înălțare sufletească a poporului nostru. Foști ministri, profesori universitari, preoți, avocați, medici, dascăli, industriași și țărani, au ascultat alături, cu sufletul plin de cele mai curate emoții, proslăvirea Banatului, făcută în cuvântul de deschidere al președintelui adunării gene-

rale, Octavian Russu, și toți împreună varsă o lacrimă pentru pierderea proaspătă a unuia dintre cei mai vrednici fii ai lui: Cornel Diaconovici, care și-a făcut nemuritor numele mai ales prin publicarea singurei „Enciclopedii“ ce avem.

După deschidere urmează un șir de saluturi și omagii aduse Asociațiunii. Cel dintâi vorbește prefectul Coste, apoi primarul orașului L. Georgevici. Vorbește cu multă căldură și e răsplătit cu vli aplause d. prof. Toni, în numele „Ligei culturale“, care și-a revenit la programul vechiu, de-a purta grija fraților rămași afară de granițele țării. Dl I. Petrovici, organizatorul serbărilor, vorbește în numele Banatului sfânticat deocamdată în două, iar nonagenarul și cunoscutul „moșul Ungureanu“ îndeamnă la dezvoltarea industriei și comerțului, cea mai ardentă necesitate pentru a stăpâni țara. Harnicul președinte al „Caselor naționale“ d. colonel Manolescu stăruie asupra templelor de cultură cari sunt casele naționale și oferă colaborare Asociațiunii. Dl C. Nedelcu, în numele „Fundației Principele Carol“ de sub conducerea moștenitorului de tron, își exprimă dorința să ne pătrundă și pe noi cei de azi credința înaintașilor, cari au mutat dela loc granițele vechi, au clădit biserici, școli și gospodării mari, au înființat reuniuni culturale etc. La iubire frățescă îndeamnă d. Policroniade cu amintirile sale bătrânești.

Se aleg apoi diferitele comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor și una pentru candidarea noului președinte. La încheierea ședinței publicul vizitează expoziția pictorilor bănățeni aranjată în castelul Huniade. Sunt lucruri foarte drăguțe, expuse de dnii Simionescu, Isac, Toader, Ferenczy, ș. a.

La bancetul animat din hotelul „Ferdinand“ cel dintâi a vorbit d. Dr. Octavian Russu, pentru M. S. Regele. Dl director al desp. Timișoara Petrovici închină pentru comitetului Astei. Lumea cere cu insistență să audă pe dl Maniu, care refuză să vorbească, pe motiv că seria toastelor oficiale s'ar fi încheiat. Se ridică, în schimb, la cuvânt dl Vaida, lung ovaționat. Păr. arhimandrit Filaret Musta dela Caransebeș se supără pentru această vorbire, pe motiv, că oamenii politici nu trebuie să se amestece în afacerile Asociațiunii și părăsește sala. E unica notă discordantă a celor două zile de serbări.

Un cuvânt de laudă și mulțumită merită „Asociația corurilor bănățene“ de sub președenția bătrânului măestru Vidu, care a aranjat în după-amiaza zilei o neuitată întrecere de coruri. Nu mai puțin de 11 coruri s'au perândat pe bina cinematografului de vară — în liber, desfătând în acorduri măestre mulțimea uriașă și entuziastă. Țărani deștepți, în port național purtau bagheta de conducător cu o siguranță uimitoare, iar coristele cu portul înflorit al Banatului strălucitor în fir și salbe de aur, și coriștii oacheși pricepeau de minune cele mai fine nuanțe de execuție. Aici s'a dovedit încă odată adevărul vorbeii bătrâne, că „tot Banatu-i fruncea“.

Cu o foarte reușită predare a piesei „O scrisoare pierdută“ de Caragiale s'a încheiat ziua primă a serbărilor.

În 29 August dimineața s'a ținut obișnuita ședință a dărilor de seamă. După o luminoasă expunere făcută de profesorul din Blaj Augustin Popa, raportorul comisiunii încredințate cu cenzurarea raportului general, adunarea generală aprobă cu însuflețire raportul și aduce mulțumiri conducătorilor Astei. Câteva propuneri întregitoare face dl prof. universitar Bogdan-Duică și directorul desp. Almaș, dl Dr. Nicodim Cristea.

Urmează alegerea noului președinte. Înainte de aceasta vorbește de prof. univ. Marin

Ștefănescu. Apelează la sentimentele nobile manifestate de adunare până acum și roagă pe toți să păstreze seninul adunării și acum, când e vorba să trecem din domeniul teoriilor în acela al realităților. Cei cari au păreri și dorinți opuse curentului obștesc, să tacă. El însuși este cel dintâi, care înțelege dorința generală și strigă: „Trăiască Goldiș!“ Sala izbucnește în urale nesfârșite, cari se repetă atunci, când, în numele comisiunii de candidare, d. profesor Lupăș face aceeaș propunere de-a nu se alege președinte prin metoda votării deplin compromise, ci după vechea metodă ardeleană: prin aclamare. Emoționat ia cuvântul nou alesul președinte. Mulțumește pentru dragostea ce i-se arată. Asigură, în termeni hotărâți și cari au mers la inimă, că și în viitor cași în trecut, temelie vieții și activității lui va fi credința adâncă creștinească, care va trebui să străbată și întreaga activitate a Asociațiunii. Al doilea gând călăuzitor i-a fost și îi va fi naționalismul curat și entusiast; apoi silința de-a armoniza și concentra la muncă toate energiile. În special nu va îngădui să se încuibeze în Asociațiune nicio odată neînțelegerile confesionale. Cele două biserici naționale ale noastre s'au născut din adânci necesități istorice, își au meritele și chemarea lor. Acelora care strică armonia dintre ele, sapă la temelii neamului însuși, și el îl va socoti de dușman personal.

După masă o binecercetată ședință a secțiilor științifice-literare, cu conferențe ținute de profesorul Dr. Silviu Dragomir dela Cluj și de doamna Marilina Bocu; iar seara bal, urmând pentru ziua următoare o excursiune la Reșița.

În felul acesta adunarea generală s'a încheiat în mijlocul unui entuziasm neturburat de nici o patimă și lumea s'a depărtat cu convingerea, că viața noastră publică începe a reveni la normal.

Correspondent.

Revistă bisericească.

Începând cu ziua de 26 August, Preasfinția Sa episcopul Dr. Valeriu Traian Frentiu încă a pornit dupăcum aflăm din ziarul „Albina“, în vizitație canonică în județul Satu-mare. Cu acest prilej, Preasfinția Sa va sfinți bisericile renovate din Tâmbaia, Sârbi și Dob, cercetând apoi comunele Pomi, Vășmort, Cruceșor, Valea Vinului, Bicău, Lipău, Cărășeu, Culciul-mare, Boghiș, Vetiș și altele. Pretutindeni se fac mari pregătiri.

La Sântă-Măria mare, în zilele de 26—28 August s'au ținut din partea reuniunii arhidiecezane misiuni populare în următoarele parohii: Mărgău (Dr. Ioan Bălan canonic și Dr. Vasile Cerghizan profesor), Tăureni (profesorii Dr. Ioan Sâmpăleanu și Dr. Ioan Coltor) și Hunedorf (profesorii Ștefan Roșianu și Octavian Popa). Pretutindeni ele au fost adevărate sărbători sufletești la cari au participat mulți credincioși și din satele vecine. Spovedaniile și împărtășirile foarte numeroase din toate aceste parohii sunt o dovadă sigură, că stăruințele misionarilor au fost din cele mai rodnice.

Știri tot așa de bune ne vin și despre activitatea reuniunii de misiuni din eparhia Lugojului, unde păr. canonic Dr. Nic. Brinzeu și prof. Dr. George Fireza au renoit sufletește filiile Negoiu și Meria, două cătune situate în ținutul muntos al Hunedorii. Zilele de 2—4 și 5—7 August, când s'au ținut aceste misiuni, vor rămânea multă vreme neuitate în acele părți, unde poate mai mult decât oriunde s'a simțit lipsa unor atari manifestații religioase.

În zilele de 23—4 August s'a ținut la Oradea-mare un *Consistor plenar* al eparhiei noastre de acolo, la care au participat la vre-o 60 de preoți. Și aici s'au prezentat la teologie într'un număr foarte frumos, completându-se cu cei mai buni dintre ei toate locurile vacante. S'au făcut apoi primiri în internatele eparhiei și anume 130 la internatul leopoldian din Oradea, 180 la internatul de băieți din Beiuș și 146 la cel de fete de acolo. La școala normală s'au primit 81 elevi.

„Sionul Românesc“, organul oficial al eparhiei noastre lugojene se plânge în numărul său din urmă, că *guvernul a suprimat întrețirea de salar* la 2 din preoții cu mai puțin decât 300 suflete, ceea ce mai ales în părțile Banatului nostru constituie o adevărată cooperare la acțiunea de suprimare a bisericii noastre, pusă la cale din partea ortodoxismului. Ne alăturăm deci și noi la strigătul de protest al fraților noștri lugojeni, cerând de la guvern altă considerație pentru munca de creștinăscă bună înțelegere și de înalt patriotism în serviciul cărora stă biserica noastră.

Păr. Silviu Popa, preot în Cârnești (eparhia Lugojului) anunță prin „Sionul Românesc“, că începând cu 15 Septembrie va deschide în parohia sa un *curs de cantori*. Supus controlului P. Ven. Ordinariat bisericesc respectiv și supravegherii nemijlocite a vicariatului nostru din Hațeg, va avea o durată de 3 luni și se va face absolut gratuit. Un nou prilej pentru tărâni noștri iubitori de cântările bisericești, să se perfecționeze în aceste cântări, ajungând cu încetul la anumită uniformitate.

Simțind povara ce apasă asupra bisericii ortodoxe din pricina influenței ei minimale asupra *credincioșilor români ortodocși din hotarele altor țări*, Sinodul a hotărât să dea pe viitor o mai mare atențiune acestei chestiuni. E vorba deci, ca arhimandritul Iuliu Scriban să fie constituit un fel de episcop extern pentru grija bisericilor din America și a capelelor din Europa, iar episcopul Puiu de la Hotin să aibă grija așezărilor românești ortodoxe din Balcan și în special de pe muntele Athos. Se ivește însă o mare chestiune — de deslegarea căreia suntem foarte curioși — cum se vor putea adecă trece bisericile, schiturile și capelele din străinătate în organizația unitară a cultului ortodox din România.

Știri mărunte.

Personale. P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe păr. *Virgil C. Codarcea*, din Șermaș și pe păr. *Teodor Branea*, din Tulgheș de protopopi onorari, iar pe păr. *Iosif Cuteanu* de paroh la Cut (prot. Sebeșului).

— P. V. Ordinariat de Lugoj a numit pe păr. *Emil Vladislav* la Livadia, pe păr. *Alexandru Cosma* la Uricani, pe păr. *Alexandru Birjan* la Ticvanul mic, iar pe păr. *Nicolae Rațiu* la Sălașul de sus.

— Pentru meritele sale câștigate cu deosebire în legătură cu edificarea noii biserici din Tulgheș, M. Sa Regele a decorat pe dl *Aurel I. Nicolescu*, fratele Preasfinției Sale de la Lugoj, cu »Serviciul credincios cl. I«.

În amintirea lui Aurel Vlaicu. La 13 Septembrie c. se vor împlini 10 ani de la moartea gloriosului nostru aviator Aurel Vlaicu. Din prilejul acesta se pregătesc frumoase serbări comemorative, cu prilejul cărora se va pune o tablă de marmoră pe casa în care s'a născut la Binținț, iar pe poiana de lângă Câmpina, unde s'a prăbușit din înălțimea care atât de mult l-a atras, se va așeza o piatră monumentală. Ambele

se fac din colecte publice. — Să contribuim la ele cu toții!

Martiriul „Astrel“. Sub titlul acesta citim într'un număr recent al ziarului „Adevărul“ o pagină din cele mai rușinoase a stărilor puțin măgulitoare dela noi. E vorba de societatea noastră culturală »Astra« din Sibiu, a cărei Muzeu și bibliotecă trebuie să fie plasate în bună parte prin pivnițe și coridoare, pentru simplul motiv, că cutare colonel Radulian și un alt ofițer inferior au crezut și mai cred, că uniformă militară le dă dreptul de-ași bate joc de soartea unei asemenea instituții de cultură. Forurile civile ale Sibiului au dat câștig de cauză Asociației, dar cum comandamentul local nu se simte dator a da mână de ajutor la executarea acestor sentințe, lucrurile continuă a rămânea în halul de mai înainte. — Or, lucrurile acestea nu mai pot dăinui și de aceea ne place să credem că noul prezident, ales de curând la Timișoara, va ști găsi calea unei re-integrări efective a Asociației noastre în toate drepturile sale.

Locale. Măine, Dumineca a patrusprezecea după Rusalii, va *predica* în catedrală Reverendul *Alexandru Lupeanu*, profesor al liceului de fete.

— Întrunirea colegială a elevilor promoției 1912—13 dela liceul nostru a făcut din Dumineca trecută o *frumoasă serbare în amintirea mult regretatului profesor Dr. Ioan Rațiu*. La invitarea lor, Blajul întreg a ieșit după liturgia din catedrală la mormântul acestui mare dascăl al școlilor sale, pentru a participa la binecuvântarea minunatei pietre de marmoră neagră, pe care recunoștința elevilor a pus-o la căpătâiul neuitatului lor profesor de clasă. Serviciul religios a fost îndeplinit din partea fostului director, canonicul Dr. Ambroziu Chețianu, și alor doi din elevii—preoți. A urmat apoi duosul și bine inspiratul cuvânt al elevului, astăzi profesor în Blaj, Augustin Popa, la care în numele școlii Blajului a răspuns, foarte nimerit, profesorul Ștefan Pop. Un al treilea cuvânt s'a rostit din partea păr. canonic Chețianu, după care serbarea a luat sfârșit în acordurile unui adânc simțit: În veci pomenirea lui! — Din frumoasele cuvântări rostite cu acest prilej sperăm să putem da în numărul viitor părțile mai însemnate.

Pentru un sanatoriu al zăriștilor ardeleni. Din prilejul marilor serbări dela București, ministerul muncii și ocrotirilor sociale, a donat Sindicatului presei române dela noi suma de 25.000 Lei pentru fondul necesar la zidirea unui sanatoriu al zăriștilor la Tușnad. Se sperează, că pilda aceasta va fi imitată și din partea altor ministerii și institute de binefacere.

Un aviz școlar. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »In baza ordinului ministerial Nr. 58985—913 fiecare elev care se înscrie pe anul școlar 1923/4 la liceul »Gheorghe Șincai« din Baia-mare, trebuind să poarte uniformă, are să plătească pentru aceasta cu ocaziunea înscrierii 1200 Lei. — *Direcțiunea liceului*«.

Ieftinirea zahărului. Noul regim al zahărului va intra în vigoare la 15 Septembrie. Recolta de sfeclă a fost anul acesta abondentă. Insemnările au fost de două ori mai mari ca anul trecut. Consumul intern va fi acoperit. Se afirmă că prețul zahărului nu va întrece 27 lei kilogramul.

† **Letiția M. Jivanca**, fica primnotarului consistorial din Lugoj, s'a stins în 23 August, la vrâstă de abia 21 ani. — Fie-i partea cu dreptii!

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

Telefonul „Unirii“

„**Legea Românească.** Oradea Mare. N'avem momentan la îndemână »Bugetul cheltuelilor ministerului cultelor și artelor pe anul 1923«, dar în curând vom dispune și noi de acest »faimos« buget și atunci vom încerca să opunem cifrelor Dvoastră alte cifre, nu mai puțin grăitoare. Am mai avut prilejul de-a opera cu astfel de cifre și astfel o să vă convingeți în curând și Dvoastră, că nici cifrele acestui buget nu »vorbesc« în potriva ortodoxismului »dominant«.

H. Cojocna. Avizul referitor la »rugă« dela Dvoastră ne-a sosit prea târziu pentru al putea publica în numărul trecut, iar raportul asupra celor petrecute acolo la Sânta-Măria mare de asemenea nu ne-a sosit la timp pentru acest număr.

M. Buceurești. Da, am citit și noi răspunsul dlui Ghibu din »Adevărul« și dacă nu ne grăbim cu răspunsul este pentru că nu voim să cădem și noi în impasul fraților dela »Albina« cari apucând iar la hârtie cred, că ea poate fi umplută și cu elucubrații d'alde Iuliu Albu, un pseudonim care nu spune prea »deschis și pe față« cine este »preotul« care (?), se ascunde sub dânsul. Ne vom mai ocupa deci și noi de această chestiune, dar întâiu am dori să avem și preciziunile »Albinei« în ce privește chestia cu »sacrificiile reciproce«.

H. Chimitelnic. În chestia de care ne scrieți, Vă rugăm să faceți o adresă și Consistorului fiindcă într-adevăr merită să se provoace o hotărâre în cauză. Cât ne privește pe noi, suntem de părerea că un învățător »statificat«, care lucrează împotriva intereselor școlii noastre confesionale nu poate fi membru al senatului nostru școlar, precum de altă parte nici preotul nu poate fi membru în așa numitele »senate școlare comunale«, cari în chip absolut ilegal încep să se creeze acum pe satele noastre. Asupra acestei chestiuni vom mai reveni de altfel în numărul proxim.

P. Huedin. Trimiterea gazetei la Muerău am sosit-o încă cu data de 1 Iunie c. Restanța ce mai este face 30 Lei.

B Napradea. Foaia de aici se spedează regulat vîna nu poate fi decât la posta D-V. — Suma de 70 Lei am primit-o.

Casina Turda. Am primit Lei 45; mai restați 22.50.
S. Recaș. Manuscrisul de care ne scrieți nu ne-a sosit.

Nr. 4000—1923.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 15 Octombrie 1923 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Stipendii adecvate tuturor nepoților din frați și consăngenilor fondatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măiestrii.

II. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele fundațiunei pe anul 1922 în suma de 275 Lei se vor împărți în părți egale între consăngeni până la gradul VIII, cari studiază la vre-o școală.

III. Din fundațiunea „Crișan—Boeriu“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei.

Indreptățiți sunt copiii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, cari urmează ori-ce școală și meserie.

IV. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei destinat pentru medicină, tehnică, ori științele reale superioare militare.

Un (1) stipendiu de 200 Lei, destinat pentru elevi din școala de cadeți.

Un (1) stipendiu de 300 Lei, destinat pentru elevi din liceu.

Stipendiile le pot optinea tineri din munții apuseni ai Ardealului. Descendenții au preferință.

V. Din fundațiunea „Augustin Lăday“.

Stipendiile sunt destinate pentru tineri români gr.-cat. cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

VI. Din fundațiunea prepozitului „Ioan M. Moldovan“.

Un (1) stipendiu de 1000 Lei, destinat pentru studii academice.

Două (2) stipendii de câte 500 Lei, pentru elevi la școlile secundare din Blaj. Consăngenii au preferință.

X. Din fundațiunea „Alex. Șt. Soluțiu“.

Două (2) stipendii de câte 300 Lei, destinate pentru elevi din liceu.

XI. Din fundațiunea „George Vișa“.

Un (1) stipendiu de 600 Lei, destinat pentru perfecționarea studiilor în străinătate. Rudeniile au preferință.

XII. Din fundațiunea „Ioan Bob“.

Un (1) stipendiu de 300 Lei.

VII. Din fundațiunea „Ioan F. Negruțiu“.

Un (1) stipendiu de 200 Lei, destinat pentru elevi dela ori-ce școală. Consăngenii au preferință.

VIII. Din fundaț. „Constantin Papfalvi“.

Un (1) stipendiu de 120 Lei, pentru elevi dela ori-ce școală. Consăngenii au preferință.

IX. Din fundaț. „Dionisiu de Șimon“.

Un (1) stipendiu de 500 Lei, pentru agromie. Preferință au rudeniile.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alătore la suplicile lor: certificat școlar în copie autentică, *carte de botez dela preot*, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul au să alătore atestat dela oficiul parohial respectiv și respective tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să numească espres institutul, la care vor studia în anul școlar 1923/24, precum și să determine apriat suma și soiul stipendiului, pentru care suplică.

Cererile intrate după termin, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 15 August 1923. (73) 1-3.

Administrația Centrală Capitulară — Blaj.

PUBLIKAȚIUNE.

Subscrisa Administrație vinde **casele din Făgăraș** (Strada Brancovean Nr. 11) ale **Orfelinatului gr.-cat. român din Blaj**, prin licitațiune publică, cu oferte închise. Casele sunt din zid, așezate lângă stradă cu pavagiu de piatră și trotuar asfaltat, și au grădină frumoasă.

Prețul este 175.000 Lei, dela care în sus se vor face ofertele. Concurenții, pentru admitere la licitațiune, vor depune 10% vadiu la banca „Furnica“ din Făgăraș, sau la „Patria“ în Blaj.

Ofertele închise, cu certificatul despre vadiu depus, se vor înainta subscrisei Administrații până la 30 Septembrie 1923 inclusive. Veneratul Consistor își rezervă dreptul de aprobare a licitațiunii și acceptarea oricăreia dintre ofertele intrate.

Blaj, 30 August 1923.

Administrația Centrală Capitulară.

(72) 1-3

În Blaj se află

O CASĂ

de vândut din mână liberă. *Condițiuni favorabile.* Informațiuni da

Gheorghe Mărcuțiu,

Blaj.

(68) 3-3.

PICTOR

Bisericeșe Român

În atelierul meu se execută, în orice mărime, cu prețurile cele mai reduse și în : : : mod foarte convenabil. : : :

icoane sfinte (nouă și renovate), iconostase, cruci, prapori și alt. le.
Zugrăvirea se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc.

Cer sprijinul On. obște române!

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

NICOLAE BACIU

(71) 2-3

pictor bisericesc.

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N.

Transpirația Mâinilor Mirosul Picioarelor, etc.

dispare întrebunțând lichidul S. A. S. De vânzare la Farmacii și Droguerii sau contra mandat postal de lei 20, vi-se trimite de către Farmacia VOREL, Piatra-N.

Fabricăm Cazane de fier rachiou

căldări de spălat, văpsit și de tăbăcărie

În condițiunile cele mai favorabile:

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se priținește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale. Stropitoare de vii și părți constructoare de metoda

„Austriac și Wermoral“.

(16) 46-52

Durerea de cap Migrena, Nevralgii

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la droguerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

CLOPOTE

Și obiecte bisericești fără bani, **garantate pentru 50 ani**

găsiți numai la: **prima fabrică de clopote din România mare!**

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 3-52

Furnizorii Curții Regale și ai sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România: : : : mânia întreagă. : : : :

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și droguerii sau contra mandat postal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema.

Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și instructivă. Se trimete mărci postale de gratuit contra 1 leu, pentru porto. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

Anunț de licitație.

Curatorul Bisericii gr.-cat. din Doștat dă în întreprindere **zidirea caselor parohiale.**

Licitația publică minuendă se va ținea în ziua de 9 Septembrie 1923 oarele 3 d. a. în cancelaria oficiului parohial, unde se pot vedea până atunci și condițiunile de zidire.

Doștat, la 24 August 1923.

Virgil Stanciu
preot.

Ioan Mărginean
primcurator.

Librăria Seminarului teologic greco-cat. în Blaj

Cărți bisericești.

Lei
Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4., crudo 50— leg. în pânză . 140—
Euhologiu, crudo 30 lei., leg. în pânză . 70—
Liturgier, broș. 30 lei., leg. în pânză . 75—
Orologier, crudo 30 lei., leg. în pânză . 70—

SECRETUL FRUMUSEȚII

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebunțati numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar persoanele cari nu pot suferi cremele, să întrebunțeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă. — Le găsiți la drog., farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

(36) 8-13.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu.

Abonamente se pot face oricând!